

Bruxelles, 13. srpnja 2026.
(OR. en)

11832/26

CONUN 132
ONU 46

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 81. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujan 2026. – rujan 2027.

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 81. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujan 2026. – rujan 2027., koje je Vijeće odobrilo na svojem 4191. sastanku, održanom 13. srpnja 2026.

Zaključci Vijeća o prioritetima EU-a u Ujedinjenim narodima na 81. zasjedanju Opće skupštine Ujedinjenih naroda, rujan 2026. – rujan 2027.

1. Europska unija i njezine države članice čvrsto vjeruju da je u kolektivnom i pojedinačnom interesu svih osigurati poštovanje međunarodnog prava te suverenu jednakost i teritorijalnu cjelovitost svih država, obvezati se na mirno rješavanje sporova i ulagati u međunarodnu suradnju.
2. S obzirom na geopolitičke pritiske obilježene sve većom rascjepkanošću, prijeporima i teškim kršenjima univerzalnih normi i međunarodnog prava, EU je i dalje čvrsto predan multilateralnom sustavu koji se temelji na međunarodnom pravu, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima, te vjeran univerzalnim ciljevima i načelima Povelje UN-a i međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima, u čijem je središtu UN, kako bi se osigurali mir i sigurnost, poštovanje ljudskih prava i održivi razvoj za sve.
3. EU će i dalje biti predvidljiv i vjerodostojan partner te će nastaviti surađivati s partnerima koji dijele našu odlučnost u očuvanju i poštovanju međunarodnog prava, uključujući suverenu jednakost i teritorijalnu cjelovitost svih država, i koji su predani pronalaženju globalnih rješenja za zajedničke izazove, među ostalim provedbom Pakta za budućnost i njegovih priloga.

4. Multilateralizam utemeljen na međunarodnom pravu, uključujući Povelju UN-a i univerzalno poštovanje ljudskih prava, mora prevladati kako bi se izbjegli svijet politike moći i zakon najjačeg. Riječ je o važnom kolektivnom pothvatu kojim se omogućuju zajednička rješenja koja se zajedno osmišljavaju i provode te pripadaju svima. Ostvarivanje pozitivnog i mjerljivog učinka za živote ljudi mora ostati glavno mjerilo učinkovitog multilateralnog djelovanja. Poticanjem dijaloga, povjerenja, solidarnosti i zajedničkog djelovanja multilateralizam pomaže u ublažavanju rizika od sukoba i prevladavanju globalnih, regionalnih i nacionalnih izazova te međuovisnosti među njima. Svijet s dinamičnim multilateralnim institucijama te učinkovitim i pojačanim multilateralizmom sigurniji je i prosperitetniji od svijeta bez njih.
5. EU ističe ključnu i središnju ulogu UN-a u prevladavanju glavnih globalnih izazova, posebno prijetnji miru i sigurnosti te posljedica kriza i sukoba na globalnu sigurnost opskrbe hranom i vodom, energiju, financijske sustave i lance opskrbe, posebno za najranjivije skupine.
6. U svijetu koji se mijenja multilateralni sustav mora se nastaviti unaprijeđivati. Stoga su razvoj, reforma i jačanje multilateralnog sustava, u čijem je središtu UN, te povećanje njegove učinkovitosti i uključivosti i dalje ključan prioritet EU-a i njegovih država članica, uz istodobno produbljivanje suradnje među regijama i jačanje partnerstava sa zemljama i regionalnim organizacijama kako bi se osiguralo da multilateralni sustav bude reprezentativniji za sve i da se njime učinkovito ostvaruju rezultati za sve.
7. EU će nastaviti surađivati s partnerima u poticanju reforme UN-a, posebno putem inicijative UN80 i šire te u skladu s težnjama dogovorenima u Paktu za budućnost. Tim bi se naporima trebao izgraditi UN koji je principijelan, djelotvorniji, troškovno učinkovitiji, brži u svojem odgovoru te sposoban učinkovito ostvarivati rezultate u trima međusobno povezanim stupovima, a to su: mir i sigurnost, ljudska prava i održivi razvoj.

8. Poštovanje univerzalnih statutarne svrha i načela Povelje UN-a zajedno sa sveobuhvatnim reformama sustava UN-a jedini je način za mirno rješavanje kriza, borbu protiv siromaštva i nejednakosti, uključujući rodnu neravnopravnost te višestruke i interseksijske oblike diskriminacije, promicanje poštovanja vladavine prava, demokracije i ljudskih prava, unapređenje održivog razvoja za sve, poduzimanje učinkovitog djelovanja u području klime, prevladavanje novih izazova i suzbijanje prijetnji našoj sigurnosti, blagostanju i stalnom održivom razvoju.
9. EU i njegove države članice i dalje politički ulažu u funkcioniranje UN-a te pokazuju odlučnu i dosljednu predanost njegovu funkcioniranju, a usto zajedno i dalje pružaju najveći i najpouzdaniji politički i financijski doprinos. EU to smatra obvezom, ali i znakom suradnje utemeljene na povjerenju koja podrazumijeva odgovornosti svih država članica i koja bi trebala dovesti do uravnoteženih imenovanja i izbora na ključne visoke položaje u sustavu UN-a, za što će EU nastaviti podupirati i promicati kvalificirane kandidate.
10. Jako smo zabrinuti zbog trenutačnih ograničenja u pogledu likvidnosti organizacije, koja imaju ozbiljne operativne posljedice. Održivo i predvidljivo financiranje svih stupova UN-a neophodno je za ispunjavanje njegova mandata. I dalje smo u potpunosti predani konstruktivnom i pragmatičnom angažmanu u duhu konsenzusa kako bismo pronašli trajna rješenja za ovu krizu i očuvali temeljne funkcije sustava UN-a. EU i njegove države članice stoga ponovno ističu da plaćanje procijenjenih doprinosa nije stvar izbora. To je pravna obveza na temelju Povelje. Države članice EU-a i dalje su predane plaćanju svojih obveznih financijskih doprinosa u cijelosti i na vrijeme.

11. 81. zasjedanje Opće skupštine UN-a označava prijelazno razdoblje za vodstvo UN-a. Iskazujemo poštovanje glavnom tajniku UN-a Antóniju Guterresu za uložene neumorne napore za bolji i pravedniji svijet promicanjem mira, poštovanjem ljudskih prava, unaprjeđenjem održivog razvoja i borbom protiv klimatskih promjena. Izbor novog glavnog tajnika bit će ključan za oblikovanje i određivanje smjera i prioriteta UN-a u predstojećim godinama. EU i njegove države članice i dalje će aktivno sudjelovati u postupku izbora i bit će spremni od samog početka surađivati s novim glavnim tajnikom. U ovom ključnom trenutku UN-u je potreban glavni tajnik koji je čvrsto predan Povelji UN-a kako bi pomogao u sprečavanju i rješavanju sukoba, ponovno izgradio povjerenje, premostio podjele, mobilizirao zajedničko djelovanje, ubrzao reforme UN-a i ostvario konkretne rezultate kojima se poboljšavaju životi ljudi, posebno onih kojima je pomoć najpotrebnija.

12. Uzimajući u obzir prethodno navedeno, djelovanje EU-a u UN-u tijekom sljedeće godine temeljit će se na sljedećim prioritetima:

I. Očuvanje i razvoj učinkovitog, djelotvornog i uključivog multilateralnog sustava koji se čvrsto temelji na Povelji UN-a i međunarodnom pravu, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima

II. Unapređenje reformi za djelotvoran, troškovno učinkovit i prilagodljiv UN, putem partnerstava i koalicija, u sva tri stupa

III. Jačanje strukture UN-a za mir i sigurnost na temelju prevencije i održavanja mira

IV. Povećanje blagostanja i održivog razvoja do 2030. i kasnije

I. Očuvanje i razvoj učinkovitog, djelotvornog i uključivog multilateralnog sustava koji se čvrsto temelji na Povelji UN-a i međunarodnom pravu, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima

13. EU i njegove države članice nastavit će podupirati djelotvoran multilateralizam i **međunarodni poredak utemeljen na pravilima** u čijem je središtu UN i protiviti se pokušajima njegova narušavanja. Promicat ćemo, poštovati i braniti **međunarodno pravo**, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima, koje je ključno za očuvanje mira i sigurnosti, te ćemo nastaviti naglašavati potrebu za preuzimanjem odgovornosti za povrede međunarodnog prava. O univerzalnim načelima sadržanima u Povelji UN-a, uključujući načela suverene jednakosti i teritorijalne cjelovitosti, političke neovisnosti i samoodređenja, ne može se pregovarati, ona se ne mogu ugroziti i trebalo bi ih dosljedno provoditi. Nastavit ćemo doprinositi razvoju međunarodnog prava i njegovoj učinkovitoj provedbi.

14. EU ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu predanost **univerzalnom** poštovanju, zaštiti i ostvarivanju **ljudskih prava, demokracije i vladavine prava**. Ljudska prava univerzalna su, nedjeljiva, međuovisna i međupovezana, neovisno o tome jesu li građanska, kulturna, gospodarska, politička ili socijalna. Štoviše, mir i blagostanje te postizanje ciljeva održivog razvoja neodvojivo su povezani s poštovanjem demokracije, vladavine prava i svih ljudskih prava. EU će svoje djelovanje i doprinose/stajališta temeljiti na **Zaključcima Vijeća o prioritetima EU-a na forumima UN-a za ljudska prava u 2026.** EU podsjeća na svoje principijelno stajalište protiv smrtne kazne u svim slučajevima i svim okolnostima te snažno podupire relevantne rezolucije UN-a. Promicat će **program za ravnopravnost** i naglašavati važnost nediskriminacije na svim multilateralnim forumima, među ostalim u pogledu rodne ravnopravnosti, napretka i potpunog ostvarivanja svih ljudskih prava žena i djevojčica te njihova osnaživanja i potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja u svim područjima djelovanja, što uključuje i vodeće položaje, u skladu sa svojim međunarodnim obvezama. EU će ponovno potvrditi svoju snažnu predanost poštovanju, zaštiti i ostvarivanju potpunog i ravnopravnog uživanja svih ljudskih prava LGBTI osoba. EU će i dalje pomno pratiti pokušaje uklanjanja, izmjene ili pogrešnog tumačenja formulacija povezanih s rodnom ravnopravnošću, potpunim ostvarivanjem ljudskih prava žena i djevojčica i njihovim osnaživanjem te diskriminacijom na temelju seksualne orijentacije i rodnog identiteta. EU će se i dalje zalagati za prava djeteta, dajući prednost zaštiti djece od svih oblika nasilja, među ostalim u digitalnom okruženju, te promicanju univerzalnog pristupa kvalitetnom, uključivom i sigurnom obrazovanju te smanjenju siromaštva djece i nejednakosti među djecom. Nastavit će raditi na poboljšanju zaštite i ostvarivanja ljudskih prava starijih osoba i njihove dobrobiti. EU podupire ambiciozan i transformativan pristup otklanjanju temeljnih uzroka i čimbenika rizika u pogledu rodne neravnopravnosti, diskriminacije i svih oblika seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja, uključujući rodno uvjetovano nasilje uz pomoć tehnologije. Ponovno potvrđuje svoju predanost borbi protiv rasizma, rasne diskriminacije, ksenofobije i povezane netolerancije diljem svijeta.

15. EU je i dalje predan promicanju, zaštiti i ostvarivanju svih ljudskih prava te potpunoj i djelotvornoj provedbi Pekinške platforme za djelovanje i programa djelovanja Međunarodne konferencije o stanovništvu i razvoju, kao i ishoda revizijskih konferencija, a u tom kontekstu predan je i spolnom i reproduktivnom zdravlju i pravima. Imajući to na umu, EU ponovno potvrđuje svoju predanost promicanju, zaštiti i ostvarivanju prava svakog pojedinca na potpunu kontrolu nad pitanjima povezanim s vlastitom spolnošću te spolnim i reproduktivnim zdravljem i prava da o njima odlučuje slobodno i odgovorno, bez diskriminacije, prisile i nasilja. EU nadalje naglašava potrebu za univerzalnim pristupom kvalitetnim, priuštivim i sveobuhvatnim informacijama i obrazovanju o spolnom i reproduktivnom zdravlju, što uključuje sveobuhvatan spolni odgoj, te uslugama zdravstvene skrbi.
16. EU i dalje čvrsto podupire snažan i učinkovit **sustav ljudskih prava UN-a**, uključujući ključan rad i aktivnosti u okviru svih tematskih pitanja i pitanja povezanih s pojedinim zemljama koje provode Visoki povjerenik UN-a za ljudska prava (UNHCHR) i ugovorna tijela, kao i UNESCO, među ostalim u pogledu zaštite slobode izražavanja, uključujući neovisnost medija, pristup informacijama te sigurnost novinara i medijskih djelatnika. EU naglašava važnost sustavnog uključivanja ljudskih prava u sve stupove, programe i strukture UN-a. U tom kontekstu EU podupire nedavno osnovanu **Skupinu za ljudska prava** glavnog tajnika u promicanju koordinacije na razini cijelog sustava i osiguravanju snažne integracije ljudskih prava u sve politike i aktivnosti UN-a.
17. EU će nastaviti posvećivati posebnu pozornost odgovarajućem, predvidljivom, povećanom i održivom financiranju **stupa ljudskih prava**, imajući na umu da je on već strukturno nedovoljno financiran i da je posebno pogođen krizom u pogledu likvidnosti. Naglašava da je važno zadržati **snažan i neovisan sustav tematskih mandata i mandata za pojedine zemlje**. Aktualni proces reformi prilika je za jačanje usmjerenosti, djelotvornosti i učinka mandata i ugovornih tijela za ljudska prava, kao i za smanjenje preklapanja među njima.

18. EU je i dalje predan okončanju nekažnjavanja i osiguravanju preuzimanja **odgovornosti** za sva kršenja međunarodnog prava. U tom kontekstu EU ponovno potvrđuje svoju potporu **međunarodnom pravosudnom sustavu**, posebno Međunarodnom sudu, koji 2026. obilježava svoju 80. obljetnicu, podsjećajući da su nalozi i presude Međunarodnog suda obvezujući za stranke u postupku. Također ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu potporu Međunarodnom kaznenom sudu. Kao odgovor na napade i vanjski pritisak na Međunarodni kazneni sud, EU ponovno ističe svoju snažnu predanost poštovanju Rimskog statuta i očuvanju neovisnosti i integriteta Međunarodnog kaznenog suda. EU će nastaviti osuđivati napade ili prijetnje Sudu, izabranim dužnosnicima, osoblju i onima koji surađuju sa Sudom, uključujući predstavnike civilnog društva. Pozvat će na povlačenje svih sankcija izrečenih izabranim dužnosnicima Međunarodnog kaznenog suda.
19. EU podsjeća na svoju čvrstu predanost podupiranju uloge UN-a u koordinaciji međunarodnog **humanitarnog** odgovora na hitne situacije, uspostavljenog Rezolucijom Opće skupštine UN-a 46/182 iz 1991., kao i povezanosti humanitarnog djelovanja, razvoja i mira. EU i njegove države članice, kao **najveći donator humanitarne pomoći** koji je 2025. osigurao 40 % globalne humanitarne pomoći, nastavit će pokazivati snažnu predanost financijskoj stabilnosti UN-a, kao i učinkovitoj, djelotvornoj i principijelnoj isporuci humanitarne pomoći najranjivijim skupinama.

II. Unapređenje reformi za djelotvoran, troškovno učinkovit i prilagodljiv UN, putem partnerstava i koalicija, u sva tri stupa

20. EU će nastaviti surađivati s partnerima na poticanju **sveobuhvatnih reformi cijelog sustava UN-a**, uključujući poboljšanje usklađenosti i komplementarnosti među procesima u sustavu UN-a, u okviru inicijative UN80 i šire te u skladu s težnjama dogovorenima u Paktu za budućnost. EU pozdravlja donošenje Rezolucije A/RES/80/251 o izradi, provedbi i preispitivanju mandata za učinkovite i djelotvorne Ujedinjene narode te se zalaže za njezinu provedbu. I dalje je predan već dogovorenim reformama koje bi trebalo u potpunosti provesti. Tim bi se naporima trebao izgraditi UN koji je principijelan, djelotvorniji, troškovno učinkovitiji, brži u svojem odgovoru te sposoban učinkovito ostvarivati rezultate u trima međusobno povezanim stupovima, a to su: mir i sigurnost, ljudska prava i održivi razvoj. EU će stoga poticati sljedećeg glavnog tajnika UN-a da se aktivno uključi u održavanje i unapređenje procesa reformi na ambiciozan način na razini cijelog sustava, uz jednaku odlučnost i ravnotežu između sva tri stupa. EU će dati prednost inicijativama koje imaju konkretan učinak na terenu, uz istodobnu zaštitu normativnih i operativnih sposobnosti sustava UN-a, među ostalim u pogledu rodne ravnopravnosti.
21. U skladu s našom predanošću provedbi Pakta za budućnost, EU podupire sveobuhvatnu **reformu Vijeća sigurnosti UN-a (VSUN)**, čiji je cilj učiniti ga djelotvornijim, uključivijim, transparentnijim, demokratskijim i odgovornijim te bolje odraziti današnju realnost jačanjem prava glasa nedovoljno zastupljenih regija. EU podupire francusko-meksičku inicijativu usmjerenu na ograničavanje upotrebe veta u slučajevima najtežih zločina i Kodeks ponašanja skupine ACT u pogledu djelovanja Vijeća sigurnosti protiv genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina velikih razmjera. Osim toga, EU podupire potpunu operacionalizaciju članka 27. stavka 3. Povelje UN-a.

22. EU i dalje podupire **humanitarno restrukturiranje**, koje treba ojačati u okviru inicijative UN80 i pod vodstvom OCHA-e, s naglaskom na razvoju i provedbi održive, sveobuhvatne i uključive vizije humanitarnog ekosustava pod lokalnim vodstvom i međunarodnom zaštitom te uz globalnu potporu, koji iskorištava jedinstvene vrijednosti, specijalizirane mandate i odgovornosti tijela UN-a, Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca te lokalnih i međunarodnih nevladinih organizacija.
23. EU također i dalje podupire proces **reforme razvojnog sustava UN-a** koji treba ojačati inicijativom UN80 i koji je usmjeren na postizanje učinkovitijeg i djelotvornijeg pružanja usluga na razini pojedinih zemalja. Potiče daljnju konsolidaciju i racionalizaciju struktura uz istodobno zadržavanje ključnih mandata, osobito onih povezanih s rodnom ravnopravnošću i osnaživanjem žena.
24. Snažniji, učinkovit i osnažen **sustav rezidentnih koordinatora** ključan je element reforme koji doprinosi dosljednijoj i djelotvornijoj suradnji EU-a i UN-a na razini pojedinih zemalja. Rezidentnim koordinatorima potrebna je pojačana politička potpora država članica UN-a kako bi ostvarili svoj puni potencijal i rezultate. Budući da obnašatelji dužnosti često imaju dvostruke i trostruke uloge, zaštita neovisnosti, neutralnosti i nepristranosti humanitarnih koordinatora te podupiranje usklađenosti između inicijative UN80, humanitarnog restrukturiranja i reforme razvojnog sustava UN-a ključni su za osiguravanje učinkovitosti i jedinstvenog pristupa UN-a, posebno u okruženjima u kojima se odvijaju sukobi i nestabilnim okruženjima. Zajedno ćemo surađivati s partnerskim zemljama i drugim donatorima kako bismo osigurali široku primjenu pristupa „Jedan UN” na razini pojedinih zemalja među svim uključenim stranama.
25. EU je i dalje predan jačanju **međunarodne financijske strukture**, među ostalim u skladu sa završnim dokumentom s Četvrte međunarodne konferencije o financiranju razvoja („Compromiso de Sevilla”).

26. **I dalje je ključno** daljnje jačanje partnerstva s UN-om u **očuvanju principijelnog humanitarnog djelovanja utemeljenog na potrebama i usmjerenog na ljude**. EU podupire mjere predložene u Novom humanitarnom paktu UN-a u okviru inicijative UN80 i potiče UN da brzo započne s provedbom. Također naglašavamo važnost povezanosti humanitarnog djelovanja, razvoja i mira. Pozdravljamo predanost UN-a integraciji globalnih lanaca opskrbe, kao i napore za poticanje zajedničkog djelovanja u području podataka putem inicijative Humanitarian Data Collaborative.
27. EU će nastaviti aktivno podupirati, promicati i osnaživati raznoliko i neovisno **civilno društvo**, zalažući se za smisleno sudjelovanje u multilateralnim procesima. EU poziva na pojačane napore u cijelom sustavu UN-a kako bi se poštovao, zaštitio i promicao prostor za građansko djelovanje, spriječio i riješio problem zastrašivanja i odmazda protiv pojedinaca i skupina koji surađuju s UN-om, osiguralo preuzimanje odgovornosti i pružila učinkovita zaštita žrtvama i preživjelim. Njihov pristup multilateralnim forumima mora se zaštititi.

III. Jačanje strukture UN-a za mir i sigurnost na temelju prevencije i održavanja mira

28. Kad je riječ o sve većim i različitim prijetnjama međunarodnom miru i sigurnosti, raširenom kršenju Povelje UN-a i međunarodnog prava, uključujući čino ve agresije i povrede teritorijalne cjelovitosti i suvereniteta država, EU je i dalje predan **sprečavanju sukoba te zaštiti i ponovnoj uspostavi pravednog i trajnog mira i stabilnosti na temelju međunarodnog prava**.

29. EU nastavlja osuđivati neopravdani i nezakoniti agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i njezine napade na civilno stanovništvo i kritičnu infrastrukturu te prepoznaje neotuđivo pravo Ukrajine na obranu u skladu s člankom 51. Povelje UN-a. I dalje nepokolebljivo **podupire** suverenitet, neovisnost i teritorijalnu cjelovitost **Ukrajine** unutar njezinih međunarodno priznatih granica te će je nastaviti podupirati dok god to bude potrebno, među ostalim kroz oporavak i obnovu, radeći istodobno na tome da se zajamči da Rusija u potpunosti odgovara za međunarodne zločine te kršenja i povrede ljudskih prava počinjene tijekom njezina agresivnog rata, među ostalim u okviru Posebnog suda za zločin agresije na Ukrajinu i Međunarodnog povjerenstva za ocjenu zahtjeva za naknadu štete za Ukrajinu. U skladu s rezolucijama Opće skupštine UN-a EU podupire napore za postizanje potpunog, trenutačnog i bezuvjetnog prekida vatre te sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira u skladu s Poveljom UN-a i međunarodnim pravom, pozdravlja aktualne diplomatske napore za okončanje rata te nastavlja podupirati Ukrajinu u pregovorima i nastojanjima da osigura povratak nezakonito deportirane ili prisilno preseljene ukrajinske djece.
30. EU pozdravlja Memorandum o razumijevanju i pregovore koji su uslijedili između SAD-a i Irana, a koji pružaju priliku za postizanje regionalne stabilnosti. Naglašavamo da je važno postići dogovor o dugoročnom rješenju za sva otvorena pitanja, u skladu s međunarodnim pravom, uključujući Povelju UN-a, međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima. EU će u bliskoj suradnji s partnerima nastaviti sudjelovati u diplomatskim naporima i spreman je poduprijeti provedbu dogovora. Iranu se nikada ne smije dopustiti nabava nuklearnog oružja i mora nastaviti punu suradnju s Međunarodnom agencijom za atomsku energiju. EU ujedno poziva na poštovanje slobode plovidbe i pomorske sigurnosti u skladu s međunarodnim pravom i Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravu mora. Ponovno ističe da je diplomacija jedini put prema trajnom miru i stabilnosti na Bliskom istoku.

31. Stanje u **Gazi i na Zapadnoj obali, uključujući istočni Jeruzalem**, i dalje izaziva ozbiljnu zabrinutost. EU ponovno potvrđuje svoju predanost međunarodnom pravu, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima, provedbi RVSUN-a 2803 te sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru koji se temelji na provedbi dvodržavnog rješenja, pri čemu Izrael i Palestina žive jedno uz drugo u miru unutar sigurnih i priznatih granica. EU će nastaviti raditi na provedbi sveobuhvatnog plana za okončanje sukoba u Gazi u skladu s RVSUN-om 2803 te poziva na trajno razoružanje Hamasa i drugih nedržavnih oružanih skupina, potpuno povlačenje izraelskih snaga iz Gaze i raspoređivanje Međunarodnih snaga za stabilizaciju u skladu s RVSUN-om 2803. EU osuđuje terorističke napade na Izrael. Europska unija nastavit će podupirati Palestinsku samoupravu, među ostalim u njezinu programu reformi, kako bi ona mogla ponovno preuzeti stvarnu kontrolu u Gazi. EU poziva Izrael da poštuje svoje obveze u skladu s međunarodnim pravom, uključujući međunarodno humanitarno pravo. Osim toga, i dalje poziva na hitan i neometan pristup humanitarne pomoći Gazi, uz potpuno poštovanje međunarodnog prava. Podsjeća da treba u potpunosti provesti naloge Međunarodnog suda, koji su pravno obvezujući, te prima na znanje njegova savjetodavna mišljenja. EU izražava zabrinutost zbog toga što je izraelski parlament odobrio zakon o smrtnoj kazni i zbog njegove *de facto* diskriminirajuće prirode, poziva na njegovo trenutačno stavljanje izvan snage, kao i na okončanje djelovanja kojima se ugrožava održivost dvodržavnog rješenja, među kojima su širenje naselja doseljenika, nasilje doseljenika i prijetnje prisilnim raseljavanjem i pripojenjem. EU naglašava ključnu ulogu UNRWA-e u humanitarnom odgovoru i važnost konstruktivne suradnje Izraela s UN-om i njegovim agencijama.

32. EU će nastaviti posvećivati stalnu pozornost **sukobima te kršenjima i povredama ljudskih prava diljem svijeta**, naglašavajući važnost mirnog rješavanja sukoba, zaštite civila, posebno žena, djece, osoba s invaliditetom i osoba u ranjivom položaju te objekata neophodnih za preživljavanje civilnog stanovništva, poštovanja međunarodnog prava, uključujući međunarodno humanitarno pravo i međunarodno pravo o ljudskim pravima, preuzimanja odgovornosti i očuvanja humanitarnog prostora. EU će nastaviti podupirati sprečavanje sukoba, izgradnju mira, stabilizaciju, izgradnju države, demokratsku tranziciju i humanitarne napore, kao i međunarodne i regionalne inicijative i one pod vodstvom UN-a usmjerene na promicanje mira, sigurnosti i održivog razvoja. Posebna pozornost i dalje će se posvećivati stanju u Libanonu, Sudanu, Somaliji, Siriji, Libiji, Sahelu, DR Kongu, Haitiju, Afganistanu i Mjanmaru.
33. EU će nastaviti predano raditi na prevladavanju globalnih izazova povezanih s mirom i sigurnošću, s naglaskom na sprečavanju sukoba, posredovanju, izgradnji mira, upravljanju krizama i potpori multilateralizmu, u skladu s Poveljom UN-a, te će nastaviti surađivati s UN-om u tu svrhu, u skladu sa **Strateškim partnerstvom EU-a i UN-a za mir i sigurnost i njegovim zajedničkim prioritetima za razdoblje 2025. – 2028.** te u okviru nedavno osnovanog Strateškog odbora EU-a i UN-a.
34. Podsjećamo na odgovornosti **Vijeća sigurnosti UN-a, koje bi i dalje trebalo imati središnju i nezamjenjivu ulogu u globalnoj strukturi za mir i sigurnost.** Pohvaljujemo rad Opće skupštine UN-a na pitanjima koja se odnose na međunarodni mir i sigurnost, ali naglašavamo i da treba ojačati ulogu i doprinos Opće skupštine UN-a kao foruma za prevenciju, političku mobilizaciju i utvrđivanje normi u tom području, među ostalim redovitijom i strukturiranijom interakcijom s Vijećem sigurnosti i Komisijom za izgradnju mira.

35. **Mirovne operacije UN-a** i dalje su ključan multilateralni instrument za odgovor na prijetnje međunarodnom miru i sigurnosti. U kontekstu preispitivanja koje provodi glavni tajnik UN-a u vezi s budućnosti svih oblika mirovnih operacija UN-a, EU poziva na djelovanje kako bi se zadržali naponi za očuvanje i izgradnju mira, zaštitili životi i izbjegli sigurnosni vakuumi u pogođenim područjima, među ostalim snažnijom i principijelnom suradnjom s glavnim tajnikom UN-a putem dobrih usluga (fr. *bons offices*) glavnog tajnika, kako bi se osigurali mandati koji su realistični i prilagođeni uvjetima na terenu. EU oštro osuđuje napade na pripadnike mirovnih snaga i objekte u okviru mirovnih operacija UN-a. Sigurnost i zaštita pripadnika mirovnih snaga UN-a moraju biti zajamčene, a napadi na pripadnike mirovnih snaga moraju podrazumijevati preuzimanje odgovornosti.
36. EU naglašava da je izuzetno važno da **mirovne operacije UN-a** dobivaju trajnu političku potporu te odgovarajuće, održivo i predvidljivo financiranje, među ostalim potpunim i pravodobnim plaćanjem financijskih doprinosa i pojačanim regionalnim angažmanom. U tom pogledu EU ponovno ističe svoju potporu provedbi Rezolucije VSUN-a 2719. EU podupire misije pod mandatom Vijeća sigurnosti UN-a i obvezuje se na učinkovitu suradnju između operacija EU-a i UN-a kako bi se unaprijedili mirovni naponi, osiguralo potpuno poštovanje ljudskih prava i stvorila sinergija. U tom bi duhu sve države trebale propisno ispunjavati svoje financijske obveze.

37. EU je odlučan surađivati s UN-om na **izgradnji i održavanju mira**, među ostalim putem Strateškog dijaloga EU-a i UN-a o sprečavanju sukoba i mirovnom posredovanju te aktivnim angažmanom u provedbi ishoda dviju povezanih rezolucija o preispitivanju strukture izgradnje mira iz 2025. Podupire napore za razvoj nacionalnog pristupa **sprečavanju sukoba** odozdo prema gore, kako je navedeno u nacionalnim strategijama za sprečavanje sukoba. Također podupire jačanje uloge i radnih metoda **Komisije UN-a za izgradnju mira**, uključujući njezinu savjetodavnu ulogu i ulogu u sazivanju i povezivanju u cijelom sustavu UN-a, kao i provedbu njezine Strategije za rodnu ravnopravnost i Strateškog akcijskog plana za mlade i izgradnju mira te odgovarajuće, predvidljivo i održivo financiranje **Fonda UN-a za izgradnju mira**. EU prepoznaje važnu ulogu učinkovite, odgovorne i uključive reforme sigurnosnog sektora i upravljanja njime. Ponovno potvrđuje da je potpuna provedba obveza iz **Programa o ženama, miru i sigurnosti**, među ostalim u pogledu seksualnog nasilja povezanog sa sukobima, iznimno važna u trenutačnom geopolitičkom kontekstu i promjenjivom sigurnosnom okruženju. Osim toga, ponovno poziva na jačanje potpunog, ravnopravnog i smislenog sudjelovanja i vodstva žena i djevojčica u sprečavanju i rješavanju sukoba tijekom cijelog ciklusa sukoba.
38. EU će surađivati s UN-om na uključivanju rizika za klimatsku sigurnost u relevantne politike i djelovanja te naglašava da treba raditi na pitanju **međusobne povezanosti klime, mira i sigurnosti**. Promicat će i provedbu **programa „Mladi, mir i sigurnost”** te **programa „Djeca i oružani sukobi”**.

39. Zaštita **humanitarnog** prostora, omogućavanje i olakšavanje brzog i neometanog, sigurnog i dosljednog humanitarnog pristupa osobama kojima je potrebna pomoć, među ostalim učinkovitijom humanitarnom diplomacijom i jamčenjem zaštite humanitarnog osoblja, i dalje je od ključne važnosti. EU ističe potrebu za poštovanjem međunarodnog humanitarnog prava u svim sukobima i osiguravanjem zaštite civila. Dodatno će ojačati učinkovitost svoje humanitarne diplomacije iskorištavanjem humanitarnih, političkih, gospodarskih, sigurnosnih ili diplomatskih instrumenata, uz istodobnu predanost poštovanju humanitarnih načela nepristranosti, neutralnosti, neovisnosti i čovječnosti, kao i međunarodnog humanitarnog prava i međunarodnog prava o ljudskim pravima. EU pozdravlja globalnu inicijativu Međunarodnog odbora Crvenog križa za poticanje političke predanosti međunarodnom humanitarnom pravu i potiče sve države članice da se pridruže i aktivno sudjeluju u toj inicijativi kako bi se osigurala široka politička potpora njezinim ishodima.
40. EU ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu predanost međunarodnom pravu, uključujući pravo mora i **slobodu plovidbe**, te ih podupire različitim instrumentima kojima se jača pomorska sigurnost, kao što su misije i operacije ZSOP-a, uključujući **operacije ASPIDES, ATALANTA i IRINI**. Konvencija UN-a o pravu mora (UNCLOS) i dalje je temelj pravnog poretka koji se odnosi na oceane i mora.
41. Imajući u vidu povećani opseg sigurnosnih prijetnji, EU podupire međunarodnu suradnju u cilju djelotvornog suzbijanja **transnacionalnog organiziranog kriminala** u svim njegovim oblicima, što uključuje trgovinu drogom, korupciju, trgovinu ljudima, krijumčarenje migranata i nezakonitu trgovinu vatrenim oružjem, kaznena djela koja utječu na okoliš te terorizam i nasilni ekstremizam, pri čemu su prava žrtava u središtu.

42. Kao odgovor na sve veću raznolikost sigurnosnih prijetnji EU će raditi na suzbijanju drugih prijetnji koje proizlaze iz **hibridnih aktivnosti, kibernetičkih napada, novih tehnologija i tehnologija u nastajanju**, među ostalim suradnjom s UN-om na jačanju otpornosti na dezinformacije i promicanju poštovanja vladavine prava i međunarodnog prava, uključujući međunarodno pravo o ljudskim pravima. **Integritet informacija globalno je javno dobro** koje bi trebalo zaštititi. Njegova zaštita putem višedioničkog i uključivog globalnog digitalnog upravljanja, kojim se promiču sloboda izražavanja i pravo na pristup relevantnim, pouzdanim i točnim informacijama, zahtijeva globalni odgovor, uključujući napore za suzbijanje inozemnog upletanja i manipuliranja informacijama. EU će nastaviti konstruktivno, otvoreno i uključivo sudjelovati u multilateralnim okvirima, među ostalim u Globalnom mehanizmu UN-a za sigurnost IKT-a, kako bi se unaprijedilo odgovorno ponašanje država u kibernetičkom prostoru i poboljšala međunarodna sigurnost.
43. EU je i dalje u potpunosti predan očuvanju i jačanju globalne strukture za neširenje oružja, razoružanje i kontrolu oružja, u čijem je središtu UN. Stoga će nastaviti jačati suradnju s UN-om kako bi se smanjio broj ljudskih žrtava povezanih s oružjem i streljivom. EU je i dalje predan univerzalizaciji i potpunoj provedbi Ugovora o neširenju nuklearnog oružja kao temelja globalne strukture za neširenje nuklearnog oružja, koji je ključan za nuklearno razoružanje i važan element u razvoju primjena nuklearne energije u miroljubive svrhe. I dalje se zalaže za stupanje na snagu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa i za hitan početak i rani dovršetak pregovora o Ugovoru o zabrani proizvodnje fisilnog materijala. EU podupire rad Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA), koja i dalje pruža izrazito važnu potporu globalnim naporima u pogledu neširenja oružja. EU će **odgovoriti na stalne prijetnje povezane sa širenjem** oružja za masovno uništenje i sredstava njegove isporuke te je i dalje zabrinut zbog širenja arsenala nuklearnog oružja i sustava isporuke, posebno u Rusiji i Kini, te zbog razvoja novih sustava naoružanja i ruskih nuklearnih prijetnji. Osim toga, EU će nastaviti dodatno promicati i jačati multilateralne instrumente protiv razvoja, proizvodnje, nabave, gomilanja, prijenosa i korištenja kemijskog i biološkog oružja.

44. EU podupire transparentnost, mjere za izgradnju povjerenja i učinkovite kontrole za suzbijanje nezakonitih prijenosa i destabilizirajućeg gomilanja konvencionalnog oružja, s naglaskom na sprečavanju preusmjerenja malog i lakog oružja, te podupire provedbu akcijskih planova država stranaka Konvencije o kazetnom streljivu i Konvencije o zabrani protupješačkih mina. Zalaže se za modernizaciju i jačanje struktura UN-a za razoružanje kako bi se odgovorilo na trenutačne prijetnje, među ostalim za revitalizaciju Komisije UN-a za razoružanje i Konferencije o razoružanju. Uoči Revizijske konferencije Konvencije o određenom konvencionalnom oružju, koja će se održati u studenome 2026., EU će nastaviti raditi na pregovorima o instrumentu u pogledu smrtonosnih autonomnih oružanih sustava, ne dovodeći u pitanje njegovu prirodu i druge moguće mjere u okviru Konvencije. EU će se također baviti odgovornom upotrebom i unaprijediti mjere za izgradnju povjerenja kad je riječ o upotrebi umjetne inteligencije u vojnoj domeni.
45. EU i njegove države članice predani su očuvanju sigurnog, zaštićenog, stabilnog i održivog svemirskog okruženja. Podupiru univerzalizaciju i potpunu usklađenost s Ugovorom o svemiru iz 1967. te promiču miroljubivo korištenje **svemira** na pravednoj i uzajamno prihvatljivoj osnovi za sve, za sadašnje i buduće generacije. EU i njegove države članice i dalje su predani sprečavanju utrke u naoružanju u svemiru (PAROS) u svim njezinim aspektima. EU podupire održavanje Četvrte konferencije UN-a o istraživanju i miroljubivom korištenju svemira (UNISPACE IV) u Beču 2027.

IV. Povećanje blagostanja i održivog razvoja do 2030. i kasnije

46. EU i njegove države članice u potpunosti podupiru **ubrzano djelovanje za postizanje Programa održivog razvoja do 2030.** i ciljeva održivog razvoja u cjelini do i nakon 2030. na sveobuhvatan i uključiv način te u skladu s Paktom za budućnost. Kako bi se riješio problem manjka financijskih sredstava za ciljeve održivog razvoja, provedba Obveze iz Seville iz 2025. donesene na Četvrtoj međunarodnoj konferenciji o financiranju razvoja u lipnju 2025., koja se temelji na Akcijskom programu iz Adis Abebe iz 2015., i dalje je ključna. EU prepoznaje univerzalnu, integriranu i nedjeljivu prirodu ciljeva održivog razvoja, kao i važnost lokalizacije ciljeva održivog razvoja. Prepoznaje i da je važno prevladati višedimenzionalne ranjivosti i nejednakosti te je spreman razmotriti upotrebu komplementarnih mjera napretka koje nadilaze bruto domaći proizvod kao dopunu postojećim politikama i praksama. EU će nastaviti primjenjivati pristup održivom razvoju koji je utemeljen na ljudskim pravima, među ostalim transformativnim pristupima posvećenima otklanjanju temeljnih uzroka siromaštva i nejednakosti, te ponavlja da su nediskriminacija, uključivost i potpuno ostvarenje svih ljudskih prava među temeljnim načelima Programa održivog razvoja do 2030., u skladu s obvezom da nitko ne smije biti zapostavljen. EU će nastaviti promicati rodno osjetljive i uključive pristupe financiranju. U okviru svoje suradnje EU naglašava važnost uključivih razvojnih modela kojima se osnažuju lokalne zajednice i osigurava pravedna raspodjela koristi od rasta. Promicat će diskurs kojim se naglašavaju veze između humanitarnih, mirovnih i razvojnih napora i ljudskih prava te koji bi se trebao suprotstaviti izoliranim pristupima razvoju.
47. Kao najveći svjetski pružatelj **službene razvojne pomoći**, čiji se globalni udio u ukupnoj službenoj razvojnoj pomoći u 2025. povećao na gotovo 50 %, EU i njegove države članice ističu svoju ključnu ulogu u doprinosu financiranju provedbe Programa održivog razvoja do 2030.

48. EU i njegove države članice pozivaju na razvoj inovativnih mehanizama kako bi se premostio globalni investicijski jaz i poboljšalo financiranje Programa održivog razvoja do 2030. To uključuje javno-privatna partnerstva i blisku suradnju s privatnim sektorom kako bi se poduprli ciljevi održivog razvoja, u skladu s ciljem strategije Global Gateway da se potaknu ulaganja privatnog sektora i ravnopravna i uzajamno korisna partnerstva, posebno s međunarodnim financijskim institucijama i multilateralnim razvojnim bankama. Inicijativama kao što je **Global Gateway** EU doprinosi poticanju održivog razvoja; Global Gateway omogućuje EU-u i da dosljednije odgovara na globalne izazove transformativnim ulaganjima u održivu, otpornu i visokokvalitetnu infrastrukturu, koja se provode u okviru pristupa Tima Europa i u skladu sa zajedničkim interesima EU-a i partnerskih zemalja. Cilj je strategije Global Gateway izgraditi pametne, čiste i sigurne veze u digitalnom, klimatskom, energetsom i prometnom sektoru te ojačati zdravstvene, obrazovne i istraživačke sustave u cijelom svijetu sveobuhvatnim pristupom od 360 stupnjeva koji se temelji na zajedničkim prioritetima. Napori za mobilizaciju privatnih ulaganja trebali bi biti usklađeni s nacionalno utvrđenim prioritetima održivog razvoja i doprinijeti smanjenju nejednakosti i jačanju socijalne kohezije.
49. EU je predan doprinosu potpunoj, pravodobnoj i učinkovitoj provedbi Programa iz Antigve i Barbude za male otočne države u razvoju (ABAS), kao i Akcijskog programa iz Awaze za zemlje u razvoju bez izlaza na more putem ojačanih partnerstava te poziva da se provedba programa ABAS/Awaza integrira u strateške i radne planove različitih tijela UN-a, u skladu s njihovim mandatima. EU će aktivno sudjelovati u postupku preispitivanja u sredini programskog razdoblja Akcijskog programa iz Dohe za najmanje razvijene zemlje za desetljeće 2022. – 2031.

50. EU je snažno predan promicanju univerzalne, pristupačne, uključive i smislene **digitalne transformacije na globalnoj razini**, koja se temelji na antropocentričnom pristupu utemeljenom na ljudskim pravima, te će osigurati pravodobnu i ambicioznu provedbu Globalnog digitalnog pakta UN-a i zaključnog dokumenta iz preispitivanja WSIS+ 20, radeći na premošćivanju svih digitalnih razlika s pomoću učinkovitog multilateralnog sustava. Snažno podupiremo neovisno međunarodno znanstveno povjerenstvo za umjetnu inteligenciju i globalni dijalog o upravljanju umjetnom inteligencijom jer oni mogu olakšati opsežne, višedioničke globalne rasprave o umjetnoj inteligenciji i upravljanju umjetnom inteligencijom u budućnosti. Ključno je zajamčiti neovisnost povjerenstva i višedioničku prirodu globalnog dijaloga o upravljanju umjetnom inteligencijom kako bi se osigurao najveći mogući učinak.
51. **Promicanje globalne sigurnosti opskrbe hranom i ishrane** s pomoću održivih i otpornih prehrambenih sustava kojima se osigurava hranjiva i priuštiva hrana za sve i dalje je iznimno važno. Globalni prehrambeni sustav suočen je sa znatnim izazovima, uključujući sukobe, klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti i uništavanje okoliša. EU promiče višesektorsku i višedioničku strategiju s integriranim i dosljednim pristupom koji se temelji na snažnoj suradnji s partnerima te otvorenoj, predvidljivoj, transparentnoj i pravednoj trgovini, u skladu s pravilima WTO-a i pristupom koji se temelji na povezanosti humanitarnog djelovanja, razvoja i mira u prevenciji i odgovoru. EU i njegove države članice ponovno potvrđuju svoju snažnu potporu radu Gospodarske komisije UN-a za Europu (UNECE) na promicanju regionalne suradnje, održivog razvoja i gospodarske integracije utemeljene na pravilima, među ostalim putem njezinih pravnih instrumenata i standarda.

52. EU je i dalje pouzdan, predvidljiv i predan partner za **globalno zdravlje** te surađuje s drugim akterima na nacionalnoj, regionalnoj i multilateralnoj razini na jačanju kolektivne zdravstvene otpornosti i unapređenju univerzalnog zdravstvenog osiguranja kako bi se osigurao pravedan pristup osnovnim zdravstvenim uslugama. Oslanjajući se na svoje iskustvo u jačanju zdravstvenog sustava i koordinaciji kriznih situacija, EU podupire prelazak na zdravstvenu suverenost sa snažnijim preuzimanjem odgovornosti zemalja, snažnijim kapacitetima za prevenciju, pripravnost i odgovor te povezanim i koordiniranim regionalnim i globalnim zdravstvenim mrežama, u čijem je središtu Svjetska zdravstvena organizacija, izbjegavajući pritom udvostručavanje i fragmentaciju. EU podupire proces reforme globalne zdravstvene strukture u organizaciji Svjetske zdravstvene organizacije te će istodobno nastaviti raditi na dovršetku pregovora o prilogu o sustavu podjele pristupa patogenima i podjele koristi (PABS) do sljedeće Svjetske zdravstvene skupštine, čime će se omogućiti potpisivanje i ratifikacija Sporazuma o pandemijama.
53. Kad je riječ o **socijalnom razvoju** i iskorjenjivanju siromaštva, EU je predan provedbi Deklaracije iz Dohe donesene na Svjetskom socijalnom samitu u studenome 2025. Ta politička deklaracija, koja se temelji na Obvezi iz Seville, može biti osnova obnovljenog globalnog društvenog ugovora koji se zasniva na solidarnosti, međunarodnoj suradnji i ljudskim i radničkim pravima. EU podupire Globalnu koaliciju za socijalnu pravdu kako bi osigurala učinkovito daljnje postupanje i surađivala sa socijalnim partnerima i civilnim društvom na ostvarenju svoja četiri stupa. EU ponovno potvrđuje važnost uključivih socijalnih politika, univerzalnih sustava socijalne zaštite i ulaganja u socijalnu koheziju kao ključnih pokretača održivog razvoja, iskorjenjivanja siromaštva i smanjenja nejednakosti. U tom pogledu EU podupire veća ulaganja u socijalnu zaštitu i socijalne usluge, uključujući napore za postupno postizanje međunarodno dogovorenih ciljeva socijalnog razvoja.

54. Trostruka kriza koja pogađa naš planet povezana s klimatskim promjenama, gubitkom

bioraznolikosti i onečišćenjem globalna je prijetnja čovječanstvu i iziskuje globalno djelovanje. EU čvrsto podupire svoju predanost multilateralnim sporazumima o zaštiti okoliša, među ostalim Okvirnoj konvenciji UN-a o promjeni klime, Pariškom sporazumu, Konvenciji o biološkoj raznolikosti, Globalnom okviru za bioraznolikost iz Kunminga i Montreala, ciljevima održivog razvoja, Programu održivog razvoja do 2030. i Konvenciji UN-a o suzbijanju dezertifikacije, te poziva sve partnere da učine isto. U tom će kontekstu EU nastaviti podupirati sve relevantne nevladine dionike, kao što su lokalne zajednice, žene, autohtoni narodi i borci za ljudska prava u području okoliša, te surađivati s njima.

55. EU ponovno ističe važnost zajedničkog razumijevanja da su klimatske promjene i uništavanje

okoliša, uključujući onečišćenje i gubitak bioraznolikosti, egzistencijalna prijetnja koja pogoršava sigurnosne probleme jer dovodi do povećane nestabilnosti i sukoba, potiče organizirani kriminal, uključujući kaznena djela koja utječu na okoliš, te utječe na javno zdravlje, sigurnost opskrbe hranom i vodom, posebno za najranjivije skupine. Ključno je uzeti u obzir međusobnu povezanost sigurnosti, okoliša, klime i vode te povezanost oceana, bioraznolikosti i klime. EU će aktivno sudjelovati u raspravama o promicanju ljudskog prava na čist, zdrav i održiv okoliš. U skladu s Rezolucijom Opće skupštine 43/53 o zaštiti globalne klime za sadašnje i buduće generacije čovječanstva, EU pridaje veliku važnost prvoj Deklaraciji Opće skupštine o porastu razine mora.

56. EU naglašava da je važno unaprijediti globalno djelovanje u području klime učinkovitim provedbom **Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime (UNFCCC) i Pariškog sporazuma kako bi zadržavanje porasta temperature na 1,5 °C ostalo unutar dosega**. U tom pogledu EU sa zabrinutošću primjećuje da mnoge stranke Pariškog sporazuma još nisu podnijele novi nacionalno utvrđeni doprinos te ih potiče da to hitno učine. Multilateralni klimatski proces trebao bi odražavati stajališta i interese svih stranaka i dionika, uključujući buduće generacije i skupine koje su najosjetljivije na negativne učinke klimatskih promjena. Znanstveni integritet, transparentnost te pouzdani podaci i informacije ključni su za vjerodostojno i učinkovito djelovanje i pripravnost u području klime te bi trebalo izbjegavati svaku politizaciju znanosti o klimi. EU je predan ostvarivanju dogovorene ambicije izražene u ishodu prvog globalnog pregleda stanja. Posebno će promicati provedbu globalnih ciljeva zaustavljanja i preokretanja trenda deforestacije i degradacije šuma do 2030., utrostručenja energije iz obnovljivih izvora i udvostručenja energetske učinkovitosti do 2030., ubrzanja upotrebe tehnologija s nultom i niskom stopom emisija te napuštanja fosilnih goriva u energetske sustavima kako bi se do 2050. postigla nulta neto stopa emisija. EU podupire razvoj, do konferencije COP 31, vjerodostojnih i uključivih planova za šume i napuštanje fosilnih goriva u energetske sustavima. U tom kontekstu EU naglašava važnost prelaska na čistu energiju, uključujući njezinu ulogu u smanjenju izloženosti šokovima na energetskom tržištu.
57. **Klimatske promjene, gubitak bioraznolikosti i onečišćenje** te degradacija tla, vode i oceana međusobno su povezani. EU je predan radu na tome u skladu s ciljevima održivog razvoja i pristupom „Jedno zdravlje”. EU podupire Globalni okvir za kemikalije i radić će na tome da se izbjegn timer kašnjenja u zaključivanju pregovora o **međunarodnom pravno obvezujućem instrumentu za okončanje onečišćenja plastikom, koji će obuhvaćati cijeli životni ciklus plastike**. Godinu dana nakon što je donesen Akcijski plan iz Nice za oceane, EU naglašava važnost jačanja međunarodnog **upravljanja oceanima** i poticanja ratifikacije i učinkovite provedbe Sporazuma u okviru UNCLOS-a o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije.

58. Otpornost vodoopskrbe i stabilan globalni vodni ciklus ključni su za održivi razvoj, ostvarivanje ljudskih prava te mir i sigurnost. EU ponovno potvrđuje da su ljudska prava na zdravstveno ispravnu vodu za piće i sanitarne usluge ključna za ljudsko dostojanstvo, zdravlje, održivi razvoj i ostvarivanje svih ljudskih prava. Nastavit će osiguravati da se voda, sanitarne usluge i higijena na odgovarajući način uzimaju u obzir u ključnim multilateralnim procesima i relevantnim sporazumima. EU se zalaže za ambiciozno daljnje postupanje nakon Konferencije UN-a o vodama 2023., što uključuje provedbu Akcijskog plana za vode i Strategije UN-a o vodi i sanitarnim uslugama, te naglašava važnost posebnog izaslanika UN-a za vodu kako bi se ubrzao napredak. Također pozdravlja inicijativu „Water Forward” i radi na održavanju Konferencije UN-a o vodama 2026. i 2028. i nakon toga, koja je uključiva, međusektorska i usmjerena na djelovanje. Poziva na poboljšano upravljanje vodama i redovit međuvladin proces o vodama u okviru UN-a te potiče provedbu Strategije UN-a o vodi i sanitarnim uslugama, kao i razmatranje vode kao međusektorskog pitanja u okviru inicijative UN80 i jačanje globalnog programa za vode za razdoblje nakon 2030. EU podupire daljnje pristupanje Konvenciji o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera (Konvencija o vodama).